

İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortaları hakkındaki 4772 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bazı maddelerinin kaldırılmasına dair kanun

(Resmî Gazete ile ilâm : 26 . II . 1947 - Sayı : 6542)

No.
5019

Kabul tarihi
20 . II . 1947

BİRİNCİ MADDE — 4772 sayılı Kanununun 12, 20, 30, 32, 49, 56 ve 60 ncı maddeleri aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Madde 12. — Doğurduğu, hekim veya diplomalı ebe raporiyle veya nüfus kaydıyla sabit olan sigortalı kadına ve sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısına Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca müştereken tesbit edilecek maktu bir para ödenir.

Bu paranın miktarı iki Bakanlıkça lüzum görüldükçe değiştirilebilir.

Gebeliği usulen sâbit olan sigortalı kadına veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısına Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca miktarı tesbit edilecek para yardımı yapılacağı gibi doğumdan ileri gelen hastalık hallerinde resmî sağlık makamlarından alacakları rapor vesair ebelere dayanan masrafları da ayrıca ödenir.

İşçi Sigortaları İdaresi ameli bakımdan imkân gördüğü yerlerde doğum ve doğumdan sonraki haller için ödeyeceği yardım parası yerine doğumu ve doğumdan sonraki tedaviyi münasip göreceği sağlık müesseselerinde yaptırabilir.

Madde 20. — İş kazasıyla meslek hastalığı sonucu olan ölümlerde:

A) Sigortalı erkeğin dul karısına yeniden evleninceye kadar,

B) Sigortalı kadının kendi geçindirdiği tam iş göremez durumdaki kocasına herhangi bir şekilde yoksulluktan kurtuluncaya kadar yıllık kazancının yüzde otuzu derecesinde bir yıllık gelir bağlanır.

Bu gelire hak kazanmak için evlenmenin kazadan önce bağitlanmış olması şarttır..

Ancak ölüm zamanında boşanma ve ayrılma sebebiyle sigortalının karı veya kocasına bir nafaka vermesi mahkemece kararlaştırılmış ise bu nafaka gelir olarak verilir. Şu kadar ki gelir olarak verilecek nafakanın bir yıllık tutarı sigortalının yıllık kazancının yüzde otuzunu geçemez.

C) Sigortalının çocuklarından her birine yıllık kazancının yüzde onbeşi nispetinde yıllık gelir bağlanır. Bu gelir çocuklara 16 yaşına, tahsilde iseler 18 yaşına kadar verilir.

Sigortalının ölümüyle hem anasız hem babasız kalan veya sonradan bu duruma düşen çocuğa bağlanacak gelir nispeti yüzde yirmibeşe çıkarılır.

Çalışamıyacak derecede sakat olan çocukların gelirleri yukarıda yazılı yaşlara varduktan sonra da kesilmez.

Sigortalının ölümünden sonra doğan çocuğa da bu gelir verilir.

D) Kazadan önce sigortalı tarafından evlât edinilmiş veya tanınmış yahut nebebi düzeltilmiş veya sigortalının babalığı hüküm altına alınmış olan çocuklar da bu haklardan faydalanır.

Sigortalı ananın ölümünden doğan haklarda çocuğun babasının belli olması şart değildir.

E) Sigortalının cenazesini kaldırma karşılığı olarak hak sahibi olan kimselere toptan elli lira verilir.

Madde 30. — Sigortalı kadına veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısına çocuğun ölü doğmaması şartıyla miktarı Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca tesbit olunacak bir emzirme ödeneği verilir.

Madde 32. — Analık yardım ve ödeneklerinden faydalanmak için :

A) Sigortalı kadının yardıma hak kazanacağı tarihten önceki altı ay içinde İş Kanununun uygulandığı bir veya bir kaç iş yerinde enaz üç ay ve karısı için ödenek alacak sigortalının ise doğumdan önceki bir yıl içinde altı ay çalışmış bulunması ve bunun çalıştığı iş yerince belgelenmesi;

B) Sigortalı kadının gebelik ödeneğinden veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının gebelik yardımından faydalanabilmesi için gebeliğini ve umulan doğum gününü doğumdan önce hekim veya diplomalı ebe raporiyle bildirmesi;

C) Doğumun ilgili sigortalı tarafından 40 gün içinde İşçi Sigortaları İdaresine bildirilmesi;

Şarttır.

Doğumun sübutu ancak hekim veya diplomalı ebe raporiyle veyahut tasdikli nüfus kaydı örneği ile belgelenir.

Madde 49. — Devlet, İl ve Belediyelerle ilgili yapı işlerinde geçici prim tesbit edilmez ve sigorta primleri her ay sonunda verilmiş bulunan ücretler üzerinden keşin prim olarak tarifesine göre hesaplanır ve ertesi ay içinde ödenir .

Bu gibi yapı işlerini üzerlerine alanlarla bunların işyerlerinin adresleri ilgili makamlar tarafından sigorta idaresine bildirilir. Bu işlere karşılık gösterilen her türlü teminat İşçi Sigortaları İdaresine borçları kalmadığı anlaşılmadıkça ilgililere geri verilmez. Ödenmemiş sigorta primleri bu teminatlardan kesilerek sigorta idaresine ödenir.

Madde 56. — İşveren veya vekili iş kazasını, kaza olur olmaz hemen o yer için yetkili zabıtaya ve en geç 48 saat içinde İşçi Sigortaları İdaresine yazı ile bildirmek zorundadır. Bu bildirme İşçi Sigortaları İdaresince hazırlanmış haber verme kâğıtları doldurulup verilmekle yapılır.

Haber verme kâğıtlarında aşağıdaki sorular açıkça cevaplandırılmış olmalıdır:

- A) İşyerinin ticaret adı,
- B) İşyerinin adresi,
- C) İşveren veya vekilinin adı, soyadı ve konut adresi,
- D) Kazaya uğrayanın adı, soyadı doğum yeri ve yılı, işçilik numarası,
- E) Kazanın nasıl ve neden olduğu,
- F) Kazanın olduğu gün ve saat,
- G) Tanık varsa adları, soyadları, adresleri,
- H) Kazaya uğrayanın o işyerindeki günlük kazancı.

Sağlık ârızasının ne olduğunu ve işgöremezliğin ne kadar sürebileceğini göstermek üzere işyerinin hekimi ve yoksa ilk bakımı yapan hekim tarafından iki eş yazı olarak verilecek raporlardan birisi bildiriğe bağlanır.

Madde 60. — Haber verme kâğıdına bağlı hekim raporuna göre sigortalının ölümüne veya on günden daha fazla süre ile işgöremezliğine sebep olan kazalar için adalet makamları veya zabıtaca yerinde soruşturma yapılır. On gün veya daha az işgöremezliğe sebep olan hallerde işgöremezliğin tesbitinde İşçi Sigortaları İdaresi adalet ve zabıta makamlarınca yapılan soruşturmadan faydalanabileceği gibi bu halleri, gerekli gördüğü her türlü vasıta ve yollarla da soruşturabilir,

Soruşturma, işveren veya vekili ile sigortalı veya hak sahibi kimselerin ve varsa kazada tanıkların anlatışlarını ve gerekiyorsa kazanın nasıl olduğu üzerinde bilirkişilerin incelemelerini kapsar ve:

A) Haberin gerçek olup olmadığını;

B) Kazanın işçi, işveren veya üçüncü kişilerin kasıt ve kusurlarından ileri gelip gelmediğini;

C) Kazaya uğriyan sigortalının geçindirmekle ödevli olduğu karı veya kocası veya çocukları bulunup bulunmadığını;

D) Ölüm halinde hak sahibi kimselerin adlarını, soy adlarını, doğum yıl ve yerlerini ve adreslerini;

Tesbit eder.

Soruşturma sonucu haberin alındığı tarihten en geç on beş gün içinde İşçi Sigortaları İdaresine bildirilir.

İKİNCİ MADDE — 4772 sayılı Kanununun 31 ve 50 nci maddeleri kaldırılmıştır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

21 Şubat 1947

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 21 . II . 1947 ve 1/126
Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası : 21 . II . 1947 ve 4/230
Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları : 4 48,189,324:328